

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 14 · 13. november
Sesjonen 2025–2026

Møte torsdag den 13. november 2025 kl. 10

President: Masud Gharahkhani

Dagsorden (nr. 14):

1. Redegjørelse av kultur- og likestillingsministeren om mediepolitikk og ytringsfrihet
2. Referat

Presidenten [10:00:08]: Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra representanten Mani Hussaini om permisjon i tiden fra og med 16. til og med 20. november, fra representanten Frøya Skjold Sjursæther om permisjon i tiden fra og med 18. til og med 20. november, fra representanten Aleksander Stokkebø om permisjon i tiden fra og med 16. til og med 22. november og fra representanten Lars Haltbrekken om permisjon i tiden fra og med 17. til og med 21. november – alle for å delta på FNs 30. klimakonferanse, COP30, i Brasil
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om permisjon for representanten Kamzy Gunaratnam i dagene 18. og 19. november for å delta i Europaparlamentets demokratiforum i Brussel, Belgia
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om permisjon for representantene Frode Jacobsen, Ruth Mariann Hop og Maria Aasen-Svensrud i tiden fra og med 16. til og med 19. november og fra Høyres stortingsgruppe om permisjon for representanten Mahmoud Farahmand i tiden fra og med 17. til og med 19. november – alle for å delta i OSSEs parlamentariske forsamlings høstmøte i Istanbul, Tyrkia

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i dagene 18. og 19. november:
For Akershus: Marie Østensen
For Hordaland: Andreas Breivik Ormevik
For Oslo: Malin Bye Sørensen og Fawzi Abdirashid Warsame
For Rogaland: Christoffer Emberland Håland og Lasse Anfinnsen Fredheim
For Telemark: Helene Røsholt
For Sør-Trøndelag: Hilde Marie Gaebpie Danielsen
For Vestfold: Eivind Yrjan Stamnes

Presidenten [10:01:45]: Representanten Tom Staahle vil framsette et representantforslag.

Tom Staahle (FrP) [10:01:58]: På vegne av stortingsrepresentantene Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi, Hilde Grande og meg selv ønsker

jeg å fremme et representantforslag om finansnæringen som næringspolitikk.

Presidenten [10:02:11]: Representanten Finn Krokeide vil framsette et representantforslag.

Finn Krokeide (FrP) [10:02:28]: På vegne av stortingsrepresentantene Jon Engen-Helgheim, Anette Carnarius Elseth, Stian Storbukås, Kristoffer Sivertsen, Tor André Johnsen og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om en opptrappingsplan for flere politifolk.

Presidenten [10:02:46]: Representanten Geir Inge Lien vil framsette et representantforslag.

Geir Inge Lien (Sp) [10:03:01]: På vegner av stortingsrepresentanten Geir Inge Lien ønsker eg å setje fram eit representantforslag om å bevare og vidareutvikle Steinberg stasjon.

Presidenten [10:03:11]: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Presidenten vil opplyse om at sak nr. 2, Referat, vil bli behandlet før sak nr. 1. Presidenten ber derfor representantene om å bli sittende til referatet er ferdig behandlet.

Før vi går til dagens kart, vil presidenten også opplyse om at det ikke blir møte i Stortinget torsdag 20. november.

Sak nr. 2 [10:03:34]

Referat

1. (100) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Kristian August Eilertsen, Dagfinn Henrik Olsen, Bjørn Larsen, Hilde Grande, Frank Edvard Sve og Joakim Myklebost Tangen om bedre hjertebehandling i Nord-Norge og Midt-Norge (Dokument 8:33 S (2025–2026))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
2. (101) Riksrevisjonens årlige rapportering til Stortinget om regnskapsrevisjon (Dokument 1 (2025–2026))
3. (102) Særskilt melding fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings-, og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) om ulovlig lagring av data ved E-tjenestens bruk av metoden tilrettelagt innhenting (TI) (Dokument 7:1 (2025–2026))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
4. (103) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ine Eriksen Søreide, Peter Frølich, Trond Helleland, Anne Kristine Linnestad, Erlend Larsen og Mahmoud Farahmand om å styrke norske myndig-

heters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflyvning (Dokument 8:27 S (2025–2026))

5. (104) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Frank Edvard Sve, Dagfinn Henrik Olsen, May Helen Hetland Ervik, Mats Henriksen og Sylvi Listhaug om å prioritere E39 Solavågs-eidet–Blindheim–Moa (Dokument 8:34 S (2025–2026))
6. (105) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Dagfinn Henrik Olsen, Frank Edvard Sve, May Helen Hetland Ervik, Mats Henriksen og Erlend Wiborg om å avvikle ordningen med piggdekkgebyr (Dokument 8:35 S (2025–2026))
Enst.: Nr. 4–6 sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.
7. (106) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Simen Velle, Line Marlene Haugen, Lill Harriet Sandaune, Helge André Njåstad, Joakim Myklebost Tangen og Julia Brännström Nordtug om justering av fraværsreglene i videregående skole (Dokument 8:32 S (2025–2026))
8. (107) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Simen Velle, Line Marlene Haugen, Lill Harriet Sandaune, Joakim Myklebost Tangen, Sylvi Listhaug, Lars Rem, Finn Krokeide, Tor André Johnsen og Morten Kolbjørnsen om å godkjenne Jotunheimen privatistiskule som offentlig finansiert kristen privatskole (Dokument 8:36 S (2025–2026))
9. (108) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Grunde Almeland om å endre privatskolelova for å sikre friere etableringsrett (Dokument 8:37 S (2025–2026))
Enst.: Nr. 7–9 sendes utdannings- og forskningskomiteen.

Sak nr. 1 [10:03:57]

Redegjørelse av kultur- og likestillingsministeren om mediepolitikk og ytringsfrihet

Statsråd Lubna Bobby Jaffery [10:04:27]: Vi ser verden stadig mer gjennom sosiale medier. Algoritmene bryr seg ikke om nyanser. De framhever ofte det som vekker følelser, ikke det som vekker refleksjon. Med kunstig intelligens blir skillet mellom sant og usant stadig mer uklart.

Samtidig opplever vi krig i Europa på fjerde året, og vi står i en svært alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon. Vi har et åpent og liberalt demokrati, et samfunn preget av tillit mellom folk, myndigheter og institusjoner. Vi har en god fellesskole, høy utdanning og et mangfold av redaktørstyrte medier. Ytringsfriheten står sterkt og har et sterkt vern.

Dette er ikke bare fine ord. Det er egenskaper som gjør samfunnet motstandsdyktig, som gir oss trygghet og stabilitet, også i møte med desinformasjon og skjult påvirkning. Den nasjonale sikkerhetsstrategien peker på at algoritmestyrte plattformer har bidratt til polarisering og spredning av desinformasjon og skjult påvirkning i flere land. Dette kan svekke tillit og true demokratiske samtaler og verdien samfunnet vårt bygger på. Vi har mye å beskytte. Derfor må vi fortsatt jobbe for et motstandsdyktig samfunn.

Ytringsfriheten er ikke først og fremst et abstrakt ideal. Den er et driftssystem for demokratiet: en kombinasjon av regler, institusjoner og kultur som må fungere samtidig for at borgerne faktisk skal kunne delta, påvirke og ansvarliggjøre makten. Vår grunnlov konkretiserer dette. Grunnloven § 100 pålegger myndighetene å legge til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale. Oppfyllelsen av denne plikten er målbar. Hvis folk ikke finner informasjonen de trenger, hvis de ikke kommer til orde når det gjelder, eller hvis de holder munn fordi kostnaden ved å ytre seg oppleves for høy, da svikter vi.

Ytringsfriheten kan ikke bare være formelt vernet av grunnlov og konvensjoner, den må være reelt i bruk i samfunnet vårt. Den må bestå flere prøver samtidig: Det dreier seg om tilgangen til relevant informasjon, tilknytningen til fellesskapets arenaer og tryggheten til å delta i offentligheten. Når disse prøvene består for flest mulig, har samfunnet en ytringsberedskap.

Norge har et levende demokrati preget av bred deltakelse og høy grad av tillit. Vi har vært flinke til å verne om ytringsfriheten. For niende år på rad topper Norge pressefrikhetsindeksen til Reportere uten grenser. Oppslutningen om ytringsfriheten som verdi er stor.

Ytringsfriketskommisjonen konkluderte i 2022 med at «ytringsfriheten har svært gode vilkår i Norge i dag». Denne privilegerte posisjonen forplikter. Vi har alle et ansvar for å ta vare på denne store samfunnsverdien. Ikke minst må vi følge med på utviklingen. Vårt mål er at konklusjonen fra ytringsfriketskommisjonen skal stå seg også i framtiden, for når stormen først kommer, kan det være for sent.

Med dette som utgangspunkt la regjeringen i september fram strategien Ytringsberedskap – Nasjonal strategi for en åpen og opplyst offentlig samtale. Strategien tar opp hvordan vi på best mulig måte kan forvalte og videreutvikle den åpne og opplyste offentlige samtalen. Regjeringens innsats utfyller og virker sammen med innsatsen fra sivilsamfunnet, næringslivet og den enkelte. Strategien diskuterer de ulike arenaene for ytringer og informasjon og redegjør for hvordan regjeringen legger til rette for disse gjennom økonomiske, rettslige og andre virkemidler.

Ytringsrommets infrastruktur er mangfoldig, og det samme gjelder regjeringens arbeid. Redaktørstyrte medier trenger forutsigbare rammer – økonomiske og rettslige. Kun da vil de være i stand til å fungere som mangfoldige og uavhengige kilder til informasjon. Internett, tekplattformer og sosiale medier er i dag en hovedvei for informasjonsflyt. Gjennomføring av en rekke EU-regelverk i norsk rett er derfor ikke teknisk juss i utkant; det er kjernepolitikk for ytringsfriheten. Regleringene skal ikke styre, kneble eller sensurere meningsutveksling; de skal sørge for åpenhet, ansvarlighet og rimelige spilleregler.

Regjeringens satsinger på språkpolitikk, lesing og universell utforming er bærebjelker for ytringsrommet. Armlengdeprinsippet i kulturpolitikken, demokratiopplæringen i skolen, akademisk frihet og åpen tilgang til forskning, et mangfoldig sivilsamfunn og et arbeidsliv med stor takhøyde for ytringer og saklig uenighet – alt dette er sentrale delsystemer av infrastrukturen som må fungere hvis helheten skal fungere.

I sum: Infrastrukturen er det som gjør det mulig å finne, forstå og formidle på tvers av geografi, alder, bakgrunn og funksjonsevne. Når denne infrastrukturen svikter, hjelper det lite med vakre erklæringer og festtaler.

Strategien redegjør også for hvordan regjeringen vil jobbe for å legge til rette for en sunn ytringskultur. Dette er et komplisert spørsmål, og det dreier seg om noe annet enn den rettslige rammen for ytringsfriheten. En sunn ytringskultur er ikke noe som kan vedtas. Vi kan likevel berede grunnen. Ytringskultur skapes i møtet mellom mennesker, i måten vi snakker med og om hverandre på. Den krever toleranse, mangfold og stor takhøyde. En sunn ytringskultur kjennetegnes ikke av fravær av konflikt, men av et uenighetsfellesskap. Uenighet, motsetninger og heftig diskusjon er derfor ikke problemer som skal løses. Det er demokrati i praksis.

Å stå trygt plantet i uenighet krever trening og øvelse, og skolen og andre ungdomsarenaer rustet ungdom til å håndtere saklig konflikt. Men dette gjelder ikke bare ungdom. Vi må alle øve tålemusklene våre, også i møte med sjokkerende, fornærmende og forstyrrende ytringer. Det er likevel legitimt og nødvendig å ha visse grenser for ytringer. De rettslige rammene for inngrep følger av Grunnloven og menneskerettighetene og vil alltid ligge i bunnen.

Det finnes en rekke bestemmelser som avgrenser ytringsfriheten, der brudd sanksjoneres med straff eller erstatningsansvar. Disse kan være begrunnet i avveiningen mot andre interesser og rettigheter, men de kan også være begrunnet i ytringsfriheten selv. For eksempel gir bestemmelsen om hatefulle ytringer i straffeloven § 185 spesielt utsatte minoritetsgrupper et vern. Den

kan derfor bidra til å sikre minoriteter en reell mulighet til deltakelse i offentligheten.

Temaet som diskuteres i strategien, er likevel ikke de rettslige rammene. Strategien tar i stedet opp når forbud, straff og andre tiltak bør og ikke bør brukes som virkemiddel for å oppnå samfunnsmessige mål. En hovedkonklusjon fra ytringsfrihetskommisjonen var at mer straff og flere forbud ikke er løsningen på utfordringene i ytringsrommet. I strategien slår vi derfor fast at regjeringen skal ha en høy terskel for å gå inn for nye forbud, straffebestemmelser eller andre rettslige sanksjoner mot ytringer. Som samfunn skal vi ha en høy terskel for hvilke ytringer vi slår ned på rettslig.

Vi må også jobbe for å få med oss så mange som mulig i det offentlige ordskiftet. Regjeringen har forpliktende strategier og handlingsplaner mot diskriminering i ulike former, og vi følger opp stortingsmeldinger mot seksuell trakassering, ekstremisme og radikalisering. Målet er å bryte ned barrierer mot deltakelse i vår felles offentlighet. For noen handler barrierene om sjikane, for andre om mangel på tid, penger og nettverk og for noen om at «sanne som meg» rett og slett ikke blir hørt. En moderne ytringsfrihetspolitikk må se disse barrierene samlet.

Strategien omtaler også åpenhet, innsyn og medvirkning. Åpenhet er ikke kun et ideal, det er en arbeidsmetode som sikrer ytrings- og ikke minst informasjonsfriheten. Offentlighetsloven, prinsippet om meroffentlighet, videreutvikling av eInnsyn, åpen kommunikasjon i forvaltningen og gode høringsprosesser er mekanismer som lar offentligheten kontrolleres av fellesskapet.

Når innsyn, åpenhet og medvirkning fungerer, styrker vi pressens mulighet til å utføre sin rolle som «offentlig vaktbikkje» og borgernes mulighet til å følge en sak fra utredning til beslutning. Vi trenger dessuten kunnskap om ytringsfriheten, ytringsrommet, ytringskulturen og ytringsberedskapen. Vi trenger et oppdatert kunnskapsgrunnlag som holder tritt med utviklingen rundt oss, og som følger den over tid. Regjeringen skal derfor bidra til opprettelse av et forskningssenter som skal drive langsiktig forskning på det offentlige ordskiftet. Vi slår også fast behovet for beredskap mot forvrengning og manipulering av meningsdannelsen. Desinformasjon, informasjonskløfter og polarisering er fenomener som har fått stor oppmerksomhet de siste årene, og som kan påvirke kvaliteten på den offentlige samtalen.

Desinformasjon har alltid eksistert. Fenomenet har kanskje endret navn gjennom tidene, men det er ikke noe nytt. Det som derimot er nytt, er hvordan teknologi har endret måten desinformasjon produseres og spres på. I dag skjer det raskere, mer effektivt og ofte mer skjult. Aktører som ønsker å undergrave demokratiske

prosesser, tillit og stabilitet, tar i bruk stadig mer avansert teknologi og mer sofistikerte metoder. Her til lands er det ikke avdekket forsøk på fremmedstatlig valgpåvirkning, men internasjonalt ser vi at trusselen vokser. I Romania ble presidentvalget i fjor annullert grunnet påvirkningsforsøk og desinformasjon. Dette er ikke en isolert hendelse. Ifølge Forsvarets forskningsinstitutt har vi sett lignende forsøk på å manipulere borgere i land som USA, Frankrike og Georgia, for å nevne noen. Samtidig ser vi at enkelte land klarer å stå imot, slik Moldova gjorde tidligere i høst.

Med framveksten av generativ kunstig intelligens og en anspent sikkerhetspolitisk situasjon må vi forberede oss på nye former for digital krigføring. Internett og sosiale medier blir brukt for å true nasjonale fellesskap og demokratiske samtaler. I dag er det globale plattform-selskaper som står for en stor del av informasjonsflyten. De har ikke nødvendigvis tatt ansvar for hvordan tjenestene deres påvirker demokratiet og samfunnet. I juni var Norge vertskap for den internasjonale FN-konferansen Internet Governance Forum. I en tid hvor autoritære stater forsøker å få kontroll over internett, motvirke internasjonalt samarbeid og innstramme informasjons- og ytringsfriheten til sine borgere, var det viktig at en nasjon som Norge tok på seg denne rollen. I samtaler med representanter fra myndigheter og tekselskaper fra hele verden løftet vi fram temaer som nettopp ytringsfrihet og desinformasjon. Globale utfordringer krever globale løsninger.

Utfordringsbildet krever at vi arbeider langs flere spor. Dette er bakgrunnen for at vi i vår også lanserte en egen strategi for å styrke motstandskraften mot desinformasjon. Strategien peker på fem innsatsområder.

For det første må vi styrke den kritiske medieforståelsen i befolkningen slik at folk selv er trygge på å vurdere om informasjon, bilder og videoer er troverdige. I regjeringens budsjettforslag for 2026 har vi derfor foreslått en bevilgning på 20 mill. kr til opprettelsen av et uavhengig senter for kildebevissthet. Senteret skal fremme kritisk tenkning og kildebevissthet, særlig hos unge.

For det andre må vi ansvarliggjøre sosiale medier og internettselskaper for den påvirkningen forretningsmodellene deres har på vår demokratiske samtale. De fleste sosiale medieplattformer har forpliktet seg til å begrense risiko for spredning av desinformasjon og rapportere om hvilke tiltak de gjør, i en bransjenorm for desinformasjon. Årets rapporter viser svært bekymringsfulle utviklingstrekk. I 2023 trakk X seg helt fra bransjenormen, og nå ser vi at andre store plattform-selskaper – Google, Meta, Microsoft og TikTok – trekker seg fra flere forpliktelser. I tillegg er rapportene enda mer mangelfulle enn før. Færre falske kontoer fjernes, det er en drastisk nedgang i moderering av desinformasjon som bry-

ter med villkårene, og faktamerket innhold nedprioriteres av flere plattformer.

Meta avsluttet som kjent tidligere i år samarbeid med 90 faktasjekkere over hele verden. De rapporterer fremdeles ikke tall fra Norge, til tross for at jeg og Medietilsynet har tatt dette opp med dem gjentatte ganger. Det er grunn til å stille spørsmål ved om plattformene tar ansvar for makten de har over den offentlige samtalen. På nyåret kaller jeg derfor inn teknologiselskapene til et møte for å diskutere hvordan de har tenkt å stille seg til kommende europeiske regelverk som vil kreve at de tar sitt samfunnsansvar på alvor. Samtidig viser denne utviklingen viktigheten av å stå sammen med EU. Det er en kamp som strekker seg utover våre landegrenser, og som vi ikke kan ta alene. Vi vil derfor ta i bruk alle de nye verktøyene vi får ved gjennomføring av bl.a. forordningen om digitale tjenester. Vi styrker også Medietilsynet, slik at de kan følge opp forordningen.

For det tredje må vi styrke kunnskap om og forskning på desinformasjon i en norsk kontekst. Det er et behov for kunnskap om hvordan og med hvilke metoder desinformasjon spres, hvem desinformasjonen retter seg mot, hvem som er sårbare for påvirkningen, i hvilken grad det offentlige ordskiftet blir påvirket, og hvilke mottiltak som fungerer. Dette vil inngå i mandatet til det tidligere omtalte forskningssenteret.

For det fjerde må vi – myndighetene – jobbe bedre sammen, sammen med hverandre og sammen med kommunene, næringslivet, frivilligheten og befolkningen. Slik får vi en helhetlig innsats mot desinformasjon. For å få til det vil vi bl.a. gi Medietilsynet et forsterket mandat som fagetat med ansvar for å styrke motstandskraften mot desinformasjon. Sist, men ikke minst må vi styrke de redaktørstyrte mediene. Uten god tilgang på kvalitetssikret informasjon får desinformasjon fritt spillerom.

Vi er godt i gang med å utarbeide de nye styringssignalene for mediestøtten for den neste fireårige perioden. Allerede i neste års budsjett har vi foreslått økt støtte til initiativer rettet mot undersøkende journalistikk og kompetanseheving for journalister, i en tid hvor KI er på rasende frammarsj.

Vi trenger også språkmodeller som er basert på norsk språk, og innhold som er kvalitetssikret. Regjeringen har satt av 45 mill. kr for at Nasjonalbiblioteket skal få tilgang til å bruke norske aviser i trening av språkmodeller. Slik kan mediene få betalt for at språkmodeller trenes på deres materiale.

Begrepet «news deserts» dukket opp i USA for snart 20 år siden, som en beskrivelse av en voksende krise i det amerikanske medielandskapet. Økonomisk press har særlig rammet lokale og mindre nyhetsmedier i USA, som har måttet legge ned. Resultatet er at folk har

mistet tilgang til oppdatert informasjon om det som skjer i deres egne nærområder. De siste årene har forskningen vist at dette også er en utfordring i flere europeiske land. Medietilsynets rapport fra 2024 om avsemdermangfoldet i Norge bekrefter imidlertid at vi heldigvis ikke ser såkalte nyhetsørkener her til lands. Vi har et sterkt og godt mediemangfold, med redaksjoner over hele landet, på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

At pressen kan være vaktbikkje på alle nivåer og samtidig tilby variert innhold til hele befolkningen, er avgjørende for demokratiet. Ifølge Reuters Digital News Report ligger Norge også høyt når det gjelder tillit til nyheter fra redaktørstyrte medier, selv om det er rom for forbedring. Medietilsynets egne målinger viser også at to av tre nordmenn har høy tillit til nyhetsmedier. Målingene viser dessuten at majoriteten av nordmenn bruker redaktørstyrte medier ofte og er villige til å betale for innholdet. Mange oppsøker nyheter daglig, og mange bruker flere kilder.

Men vi ser også noen urovekkende trekk. Tilliten kan være skjør. Flere enn før er usikre på om de kan stole på informasjonen de møter. Selv om vi i Norge heldigvis allerede er relativt motstandsdyktige, peker Medietilsynet på at unge mediebrukere kan være særlig sårbare for desinformasjon. Det skyldes bl.a. utstrakt bruk av sosiale medier, også som nyhetskilde, og usikkerhet rundt hvilke kilder som er troverdige.

Unge mennesker er fortsatt samfunnsengasjerte. De er politisk interesserte. De er nysgjerrige på verden rundt seg, men de har en annen mediebruk enn før, og man kan ikke lenger forvente at de skal gå til nettsidene til VG, NRK eller lokalavisen når de lurar på hva som skjer i verden eller i bygda. Medieundersøkelsen for 2025 viser at flertallet har tillit til de norske redaktørstyrte mediene, men unge under 24 år har lavere tillit enn andre grupper. Unge menn er spesielt skeptiske.

Jeg kommer til å følge nøye med på de unges nyhetsbruk gjennom denne kommende stortingsperioden: Hvordan kan vi bidra til at unge i dag forstår forskjellen på en influenser og et redaktørstyrt medium? Hvordan kan vi bidra til at de forstår presseetikken og hvordan man jobber i redaksjonene for å sikre sann og verifisert informasjon? Hvordan får vi dem til å velge redaktørstyrte medier i den stadig voksende krattskogen av innhold der ute? Og ikke minst: Kommer de på sikt til å ville betale for det innholdet?

I forbindelse med de nye styringssignalene har vi bedt Medietilsynet om å vurdere behovet for endringer i de direkte tilskuddsordningene for å treffe unge mediebrukere. Medietilsynet skal også vurdere tiltak som kan stimulere unges nyhetsbruk, som f.eks. subsidiert tilgang til journalistikk. Både Fædrelandsvennen og Amedia har nå pågående prosjekter der unge får fri tilgang til

deres aviser. Vi ser at det virker. De registrerer seg, og de bruker innholdet de får tilgang til. Hele 53 000 unge mellom 15 og 20 år har registrert seg, og 9 av 10 av disse har tatt i bruk avistilgangen, ifølge resultatene Amedia har gått ut med. Jeg tror slike prosjekter er svært viktige. De kan gi unge et forhold til redaktørstyrte medier. Samtidig får mediene innsikt i hva som treffer yngre målgrupper, og hva slags modeller som fungerer. Jeg vil derfor applaudere norske medier for å være framoverlente og teste ut nye produkter, formater og løsninger som kan nå yngre målgrupper. Hvis vi ikke får med oss de oppvoksende generasjonene, er heller ikke medieøkonomien bærekraftig i framtiden.

Den viktigste journalistikken er også den mest kostnadskreven. Det gir oss en tilleggssutfordring. Medietilsynets økonomirapport for 2020–2024 viste at fjoråret ble et av årene med svakest lønnsomhet for norske aviser gjennom det siste tiåret. Det skyldes primært vedvarende nedgang i annonseinntektene. Redaktørstyrte medier har med økende digitalisering lenge stått i en uforholdsmessig konkurranse til globale giganter, både overfor brukere og overfor annonseinntekter. Meta og Google tar nå nesten halvparten av det norske annonsemarkedet. Brukerinntekter blir derfor stadig viktigere. Da gjør det meg ekstra glad at norske aviser er innovative og ligger i forkant internasjonalt, bl.a. når det gjelder løsninger for brukerbetaling.

Den norske befolkningen har heldigvis høy betalingsvilje for digitale nyheter sammenlignet med befolkningen i andre land. Det er faktisk vekst i andelen unge voksne som har tilgang til et avisabonnement. Det er et viktig og oppmuntrende utgangspunkt, tross alt, men jeg er samtidig bekymret for at betalingsvilligheten for nyheter vil bli mindre i framtiden, nettopp fordi de yngre generasjonene allerede er blitt så vant til å oppdatere seg gjennom sosiale medier. Hvis de tar med seg disse vanene inn i voksenlivet, kan finansieringsgrunnlaget for journalistikken svikte.

Det er lite som tyder på at konkurransen fra plattformgigantene vil bli mindre – med utvikling og fininnstilling av algoritmer og raskere, mer treffsikre og skreddersydde oppsummeringer fra KI. Nye teknologier – nye flater – vil dukke opp, antakelig raskere enn vi kan overskue her vi står i dag.

Mye kan skje på fire år, og mye er usikkert. Det som er sikkert, er at redaktørstyrte mediers kritiske samfunnsrolle gjør det helt nødvendig med en framtidsrettet mediepolitikk tilpasset slike nye utfordringer, slik at mediene kan fortsette å oppfylle samfunnsoppdraget sitt. Vi trenger mediepolitiske virkemidler som ikke bare er tilpasset gårdagens mediebruk, men også dagens og framtidens. Vi trenger at nye generasjoner velger nor-

ske, redaktørstyrte medier, som er våre fremste tilbydere av troverdig og etterrettelig informasjon.

Vi er som sagt i full gang med å forberede styringssignaler for mediestøtten og NRK for neste periode, som går fra 2027 til 2030. Der vil et bredt kunnskapsgrunnlag ligge til grunn for våre konklusjoner. De siste ukene har jeg fått flere nyttige rapporter som vil være viktige i det videre arbeidet. NRK har levert sin vurdering av oppdrag og finansiering framover, og vi har allerede mottatt noen av bransjeorganisasjonenes økonomiske framskrivninger. Det kommer enda flere i neste uke.

Oslo Economics har levert en uavhengig evaluering av NRKs arbeid med effektiv drift. I neste uke leverer Medietilsynet sin vurdering av behovet for enkelte endringer i de direkte mediestøtteordningene og for behovet for nye ordninger. Til våren får vi også en analyse av NRKs effekt på mediemangfoldet og konkurransen i mediemarkedet. På bakgrunn av disse rapportene og andre innspill skal vi så foreta en bred og grundig gjennomgang av de mediepolitiske virkemidlene våre. I neste års budsjett skal vi foreslå egnede virkemidler som kan bidra til å styrke mediemangfoldet og medienes mulighet til å utvikle attraktive nyhetstilbud for unge.

Selv om medielandskapet er i endring og utfordringene er store, har vi et sterkt utgangspunkt. Nasjonal sikkerhetsstrategi, nasjonal strategi for ytringsberedskap og strategien for å styrke motstandskraften mot desinformasjon er ikke sluttpunkt, men håndbøker for den videre innsatsen.

Vi er fortsatt verdensledende i pressefrihet. Vi har et sunt mediemangfold og høy tillit til medier som følger journalistiske arbeidsmetoder. Dette er grunnsteiner som opprettholder demokratiet og skaper motgift mot desinformasjon og uønskede påvirkningsforsøk. Nå

handler det om å ta vare på utgangspunktet og å styrke det. Når konteksten for ytringsrommet stadig forandres, det være seg på grunn av geopolitiske spenninger, teknologisk utvikling, tekgiganter eller endrede medievaner, da må også verktøykassen stadig fornyes.

Vi må sørge for at unge får tilgang til journalistikk de kan stole på, og at de lærer å skille mellom meninger og fakta. Vi må sikre at mediene har økonomisk bærekraft, og beskytte journalister slik at de kan fortsette å være vaktbikkjer, historiefortellere og samfunnsbyggere.

Vårt mål er at flest mulig skal ha tilgang på relevant informasjon, kunne koble seg på og engasjere seg i de sakene de mener er viktige, bli varslet når noe står på spill for dem, og ha ressursene og mulighetene til å delta den dagen de finner det nødvendig. Tillit, åpenhet og demokrati er ikke bare noe vi har. Det er verdier vi må velge og arbeide for å bevare.

Jeg sa det for to år siden, og jeg sier det igjen:

«Vi lever i en tid der skarpe motsetninger, kriger og konflikter skaper betydelige utfordringer for ytringsfriheten i møte med nye kommunikasjons-teknologier. Da er det ekstra viktig å være på vakt mot dem som ønsker å begrense ytringsfriheten. Den vakten tar jeg.»

Jeg ser fram til å fortsette den åpne og opplyste samtalen i debatten på tirsdag.

Presidenten [10:30:50]: Takk for redegjørelsen. Presidenten vil foreslå at kultur- og likestillingsministerens redegjørelse om mediepolitikk og ytringsfrihet føres opp til behandling i et senere møte. Det anses vedtatt.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 10.32.

